

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista annettua lakia, vuosilomalakia, yhteistoiminnasta yrityksissä annettua lakia, työturvallisuuslakia, nuorista työntekijöistä annettua lakia, kotitaloustyöntekijän työsuhteesta annettua lakia ja työaikalakia. Ehdotuksen mukaan työneuvoston oikeus ratkaista oikeudellisesti sitovalla tavalla mainittujen lakien soveltamisalakysymyksiä poistettaisiin. Sen sijaan työneuvosto antaisi sitomattomia lausuntoja lakien soveltamisesta ja tulkinnasta.

Uusi työaikalaki tulee voimaan 23 päivänä marraskuuta 1996 ja sen ylitöiden enimmäismääriä koskeva säännös vasta vuoden 1997 alusta. Tämän vuoksi työaikalakiin ehdotetaan lisättäväksi asiaa selventävä säännös.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan samanaikaisesti kuin työaikalaki 23 päivänä marraskuuta 1996.

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Työneuvosto on työministeriön alaisena toimiva erityisviranomaisena, jonka tehtäväksi on säädetty tärkeimpien työsuojelulakien soveltamisessa esiintyvien kysymysten käsittely. Valtioneuvosto määrää sen jäsenet kolmikantaperiaatetta noudattaen.

Työneuvosto ratkaisee tuomioistuimia, muita viranomaisia ja yksityisiä asianosaisia sitovalla tavalla erikseen säädettyjä työsuojelulakien soveltamisalaan liittyviä kysymyksiä. Työneuvosto hoitaa tässä suhteessa asiallisesti ottaen tuomioistuimen tehtäviä. Se antaa myös yleisluonteisia sitomattomia lausuntoja näiden työsuojelulakien muiden säännösten tulkinnasta. Lisäksi työneuvosto on työsuojelulakien poikkeuslupa-asioissa valitusviranomaisena.

Ratkaisu- ja lausuntotehtävien antamisella

työneuvostolle on ennen kaikkea pyritty siihen, että työsuojelulakien soveltamisongelmiin saataisiin vastaukset nopeasti, oikein ja yhtenäisellä tavalla. Tällaisia ongelmia esiintyy etenkin silloin, kun uusia työsuojelusäännöksiä tulee voimaan. Työaikalakiuudistuksen yhteydessä myös työneuvoston asema on noussut esille.

Työsuojelulakien soveltamiseen liittyviä kysymyksiä varten pidetään työneuvoston säilyttämistä edelleen pääosin nyky muodossaan tärkeänä. Työneuvoston oikeus hallintoviranomaisena antaa lainkäyttöelimiä sitovia ratkaisuja työsuojelulakien soveltamisalaan liittyvistä kysymyksistä ehdotetaan kuitenkin poistettavaksi. Näistä ja muista kyseessä oleviin lakeihin liittyvistä kysymyksistä olisi mahdollisuus saada työneuvostolta lausuntoja, jotka eivät olisi oikeudellisesti sitovia.

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Työneuvosto on perustettu pohjoismaisten esikuvien mukaisesti työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista annetulla lailla (608/46), jäljempänä *työneuvostolaki*. Samalla säädettiin asetus työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista (609/46) ja annettiin asetus työneuvoston käsiteltävistä asioista (757/46), jäljempänä *vuoden 1946 asetus*. Työneuvoston kokoonpano on kolmikantainen. Niin sanottuja puolueettomia jäseniä, työnantajajäseniä ja työntekijäjäseniä on kutakin yhtä monta.

Lain 2 §:n mukaan työneuvostossa on vähintään yhdeksän jäsentä, jotka valtioneuvosto määrää kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Valtioneuvosto määrää yhden jäsenistä puheenjohtajaksi ja muille jäsenille yhden tai useampia varajäseniä samalla tavalla.

Työneuvosto käsittelee työneuvostolain 1 §:n mukaan työaika- ja vuosilomaa, lasten ja nuorten henkilöiden käyttämistä työhön ja muita asetuksella määrättävien lakien työntekijäin suojelua koskevia kysymyksiä.

Vuoden 1946 asetuksen korvanneen työneuvoston käsiteltävistä asioista annetun asetuksen (485/79) 1 §:n mukaan työneuvosto käsittelee kysymyksiä, jotka esiintyvät sovellettaessa seuraavia työntekijäin suojelua koskevia lakeja:

- työaikalaki (604/46)
- kauppaliikkeiden ja toimistojen työaikalaki (400/78)
- leipomotyölaki (302/61)
- maatalouden työaikalaki (31/70)
- talonmiesten työaikalaki (284/70)
- nuorten työntekijäin suojelusta annettu laki (669/67)
- työturvallisuuslaki (299/58)
- vuosilomalaki (272/73)
- kotitaloustyöntekijän työsuhteesta annettu laki (951/77).

Nuorten työntekijäin suojelusta annettu laki on kumottu vuoden 1994 alusta nuorista työntekijöistä annetulla lailla (998/93).

Lisäksi asetuksen 2 §:n mukaan työneuvoston asiana on käsitellä ja ratkaista oppisopimuslain (422/67) 13 §:ssä tarkoitettuja poikkeuslupa-asioita koskevat alistukset ja valitukset sekä yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain (725/78) 2 §:ssä tarkoitettujen lain soveltamisalaa koskevat kysymykset. Oppi-

sopimuslaki on vuoden 1993 alusta kumottu oppisopimuskoulutuksesta annetulla lailla (1605/92), joka ei sisällä kumotun lain 13 §:ää vastaavaa säännöstä.

Asetuksen luettelo on tyhjentävä. Vaikka työneuvosto voi ratkaista yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain soveltamisalaa koskevat kysymykset, se ei voi antaa lausuntoa muusta lain soveltamiseen liittyvästä kysymyksestä. Työneuvosto ei myöskään käsittele esimerkiksi merimiesten vuosilomalain (433/84), merityöaikalain (296/76), työajasta kotimaanliikenteen aluksissa annetun lain (248/82) eikä työopimuslain (320/70) tulkintakysymyksiä.

Työneuvostolain 9 §:n 1 momentin mukaan työneuvoston tehtävänä on:

1) ratkaista, onko määrättyä yritystä, laitosta tai työtä pidettävä sellaisena, johon 1 §:ssä tarkoitettua lakia on sovellettava,

2) käsitellä ja ratkaista lain 2 a luvussa tarkoitettujen muutoksenhoidon poikkeuslupa-asioissa sekä

3) tuomioistuimen, työsuojeluviranomaisen sekä työnantajiin tai työntekijäin keskusjärjestöjen samoin kuin valtiovarainministeriön, kunnallisen työmarkkinalaitoksen ja kirkon sopimusvaltuuskunnan pyynnöstä antaa lausuntoja 1 §:ssä tarkoitettujen lakien soveltamista koskevista kysymyksistä.

Lisäksi työneuvosto voi 9 §:n 2 momentin mukaan tehdä tarpeelliseksi katsomiaan esityksiä työntekijäin suojelua koskevan lainsäädännön kehittämiseksi.

Työneuvostolain 9 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaiset työsuojelulakien soveltamisalan määrittämistä koskevat ratkaisut ovat merkinneet rajan vetämistä siihen, onko työtä suorittava henkilöä pidettävä työopimusluhteessa olevana työntekijänä vai itsenäisenä yrittäjänä, johon lakeja ei sovelleta. Lisäksi työneuvosto on ratkaissut erimielisyyksiä siitä, mitä useista työaika- ja säätelevistä laeista on tiettyyn työhön sovellettava, ja siitä, kuuluuko jokin työ työaika- ja säätelevän lain alaisuuteen vai onko se jätetty kokonaan lain soveltamisalan ulkopuolelle. Työneuvoston asiana on ratkaista, onko johtavassa asemassa oleva työntekijä työaikalain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu työntekijä tai työnjohtaja-asemassa oleva työntekijä maatalouden työaikalain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu työntekijä, joiden työhön mainittuja lakeja on sovellettava.

Lisäksi on eri laeissa jätetty joidenkin yk-

sittäisten kysymysten ratkaiseminen työneuvoston asiaksi. Esimerkiksi kysymykset siitä, onko työpaikalla liukuvasta työajasta solmittu sopimus työaikalain, maatalouden työaikalain tai kauppaliikkeiden ja toimistojen työaikalain säännösten mukainen tai onko töitä pidettävä mainittujen lakien mukaisina aloittamis- ja lopettamistöinä, voidaan saattaa työneuvoston ratkaistavaksi.

Soveltamisalakysymyksissä ja niissä tapauksissa, joissa päätösvallasta on nimenomaisesti säädetty, työneuvosto antaa sitovia päätöksiä. Näissä asioissa työneuvostolla on ratkaisupakko aivan kuten tuomioistuimella. Päätökset ovat lopullisia eikä niihin voida hakea valittamalla muutosta. Korkeimman oikeuden ratkaisun KKO 1966 II 89 mukaan työneuvoston ratkaisu siitä, oliko työntekijää pidettävä työaikalain alaisena työntekijänä, oli tuomioistuinta sitova.

Työneuvostolain 9 §:ssä tarkoitettujen poikkeuslupa-asiat käsiteltiin työneuvostossa, kunnes niiden lukumäärän kasvu johti siihen, että lain muutoksella (29/79) 1 päivästä kesäkuuta 1979 oikeus myöntää poikkeuslupia annettiin työsuojelupiirien työsuojelulautakuntien poikkeuslupajaostoille. Työneuvoston toimivaltaan jäi käsitellä näitä asioita koskevat alistukset ja valitukset.

Työneuvostolain 9 §:n mukaisen yleisluonteisen lausunnon työneuvosto voi antaa kaikista työneuvostolain 1 §:ssä tarkoitettujen lakien soveltamisessa ja tulkinnassa esiintyvistä kysymyksistä. Lausunnot eivät ole oikeudellisesti sitovia eikä niissä oteta kantaa tiettyyn konkreettiseen yksittäistapaukseen. Kysymyksessä on viranomaisen asiantuntijalausunto. Työneuvoston lausunnoilla on kuitenkin työsuojelulakien soveltamisen yhdenmukaisuutta turvaava tehtävä, sillä tuomioistuimet noudattavat tosiasiallisesti työneuvoston tulkintasuosituksia.

Kussakin työneuvostolain 1 §:ssä tarkoitettussa laissa säädetään 9 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisen ratkaisun pyytämisestä työneuvostolta. Työaikalain 4 §, kauppaliikkeiden ja toimistojen työaikalain 2 §, maatalouden työaikalain 5 §, talonmiesten työaikalain 20 §, vuosilomalain 2 §, työturvallisuuslain 7 §, yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 2 § ja kotitaloustyöntekijän työsuhteesta annetun lain 3 § sisältävät kukin pääpiirteissään samansisältöisen säännöksen asian vireillepanotavasta työneuvostoon. Leipomotyöläisissä ei ole nimenomaista säännöstä

siitä, että työneuvosto voisi ratkaista myös sen soveltamisalakysymyksen, mutta työneuvosto on vakiintuneesti katsonut sen kuuluvaksi toimivaltaansa (TN 347—54, 489—58, 654—62 ja 882—70).

Edellä mainittujen säännösten mukaan työneuvoston on ratkaistava kyseessä olevan lain säännöksessä tarkoitettu soveltamisalakysymys virallisen syyttäjän, työsuojeluviranomaisen taikka työnantajien ja työntekijöiden keskusjärjestöjen pyynnöstä. Yksittäinen työnantaja tai työntekijä ei voi saada asiaansa vireille ja ratkaistuksi välittömästi omasta pyynnöstään.

Säännösten mukaan työsuojelutoimiston on kuitenkin asianosaisen vaatimuksesta saatettava soveltamisalakysymys työneuvoston ratkaistavaksi, jollei asiaa muuten ole pidettävä ilmeisen selvänä.

Jos tuomioistuimessa vireillä olevan asian ratkaisu riippuu lain soveltamisalakysymyksestä, voi tuomioistuin edellä mainittujen säännösten mukaan siirtää tämän kysymyksen ratkaisemisen työneuvostolle, milloin tuomioistuin katsoo sen tarpeelliseksi tai asianosainen sitä vaatii. Tuomioistuin voi tällöin päättää asian vasta sitten, kun työneuvoston ratkaisu tai lausunto on sille toimitettu.

Siirtäminen on mahdollista aina, kun tuomioistuin katsoo sen tarpeelliseksi. Säännösten kirjoitustavat ovat erilaisia sen suhteen, missä määrin tuomioistuin on velvollinen asianosaisen vaatimuksesta siirtämään soveltamisalakysymyksen ratkaisemisen työneuvostolle. Säännösten kirjoitustavan eroavaisuuksia ei ole perusteltu säännösten lainvalmisteluasiakirjoissa.

Nuorista työntekijöistä annettua lakia on muutettu 22 päivästä kesäkuuta 1996 muun muassa siten, että lain 14 §:n 1 momentin mukaan työneuvosto voi antaa lausunnon lain soveltamisesta tai tulkinnasta. Säännöksen 2 momentin mukaan tuomioistuin voi pyytää työneuvoston lausunnon omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta.

2.2. Nykytilan arviointi

Työneuvosto on vuodesta 1946 lähtien antanut tuomioistuimille, syyttäjille, työsuojeluviranomaisille sekä työmarkkinajärjestöille yhteensä yli 1 300 ratkaisua ja lausuntoa työsuojelulakien soveltamiskysymyksistä.

Ajanjaksoon sisältyy merkittäviä lainsäädäntöhankkeita, joiden tulkintaongelmiin on saatu nopeasti työneuvoston arvovaltainen kannanotto. Kolmikantaperiaatteen mukaisesti lainsäädäntöhankkeiden taustalla vaikuttavien työmarkkinajärjestöjen edustajat ovat työneuvostossa pystyneet asiantuntemuksellaan vaikuttamaan säännösten soveltamiseen. Samaten poikkeuslupa-asioissa työneuvosto on muutoksenhakuviranomaisena pitänyt yllä yhtenäisiä käytäntöjä eri työsuojelupiireissä. Työneuvostolla on oikeus ratkaista työsuojelulakien soveltamiskysymyksiä asianosaisia ja tuomioistuimia sitovasti. Työneuvostolla ei ole samanlaisia keinoja hankkia näyttöä kuin tuomioistuimilla. Tilanne, jossa lainkäyttöviranomainen on sidottu työneuvoston antamaan ratkaisuun ei kuitenkaan ole oikeusjärjestyksen kannalta tyydyttävä.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että työneuvostolla olisi ainoastaan lausunnonanto-oikeus. Tuomioistuimet voisivat esityksen mukaan edelleenkin pyytää työneuvostolta lausuntoa työsuojelulain tulkinnasta päätöksentekonsa tueksi. Samaten työsuojelupiiriin työsuojelutoimisto, työnantajien tai työntekijöiden keskusjärjestö, valtion työmarkkinapolitikkaa käsittelevä ministeriö, kirkon sopimusvaltuuskunta, kunnallinen työmarkkinalaitos, voisivat edelleen saattaa työsuojelulainsäädäntöä koskevia kysymyksiä työneuvostolle lausunnon antamista varten. Lisäksi lausuntoa voisivat pyytää Ahvenanmaan maakunnan maakuntahallitus tai Ahvenanmaan maakunnan kunnallinen sopimusvaltuuskunta. Vaikka lakisääteinen ratkaisuoikeus poistetaisiin, jäisi työneuvostolle edelleen toimialallaan asiantuntemusta ja tietoa käytännön työelämästä. Työneuvoston lausunnoilla olisi siten edelleen merkittävä tehtävä oikeuskäytännön ohjaamisessa.

Työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista annetun lain 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa lueteltaisiin kaikki ne tahot, jotka voivat pyytää työneuvoston lausuntoa. Säännöksessä viitattaisiin, että lausunnonantomahdollisuus on vain silloin, kun työneuvostolain 1 §:ssä tarkoitetuissa laeissa on niin säädetty. Työministeriöllä on yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 2 §:n 5 mo-

mentin mukaan oikeus pyytää työneuvoston lausuntoa. Työministeriötä ei mainittaisi lausunnon pyytäjänä työneuvostolain 9 §:ssä.

Työsuojelua koskeviin lakeihin lukuunottamatta yhteistoiminnasta yrityksissä annettua lakia (725/78) ehdotetaan kuhunkin yhtenäistä säännöstä oikeudesta pyytää työneuvoston lausuntoa lain soveltamiseen ja tulkintaan liittyvästä kysymyksestä. Yhteistoiminnasta yrityksissä annetussa laissa on rajoitettu lausunnonpyyntöoikeutta.

Työneuvoston tehtäviin poikkeuslupa-asioiden muutoksenhakuviranomaisena ei ehdoteta muutoksia.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Esityksellä ei ole organisatorisia tai henkilöstövaikutuksia.

4.3. Vaikutukset eri kansalaisryhmien asemaan

Esitys ei vaikuta eri kansalaisryhmien asemaan tai kansalaisten tasa-arvoon.

5. Asian valmistelu

Työministeriö asetti 18 päivänä helmikuuta 1993 työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää työneuvoston asema (TM:n työryhmä 1993:35). Työryhmän tuli erityisesti muuttuva työelämä ja työlainsäädäntö huomioon ottaen selvittää työneuvoston nykyisten tehtävien mahdolliset muutostarpeet ja tehdä tarvittavat ehdotukset työneuvoston tehtävistä, päätösvaltaisuudesta, kokoonpanosta, työskentelytavasta ja henkilöstöstä. Työryhmä luovutti mietintönsä työministeriölle 31 päivänä elokuuta 1993. Lisäksi työneuvosto on antanut asiasta lausuntonsa.

6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Euroopan neuvoston jäsenvaltioiden tekemä yleissopimus ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi (SoSP 19/90) käsit-

telee muun oheassa oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin (6 artikla). Sopimusmääräyksen 1 kappaleen mukaan jokaisella on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa silloin, kun päätetään hänen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan.

Asioissa, joissa päätetään henkilön oikeuksista ja velvollisuuksista, on henkilöllä sopimusmääräyksen mukaan oikeus tuomioistuinmenettelyyn. Säännös ei edellytä valitusmahdollisuutta, mikäli ensi asteen käsittely vastaa esitettyjä vaatimuksia. Myös muut kuin varsinaisesti maan tuomioistuinorganisaatioon kuuluvat elimet voivat tulla kysymykseen, mikäli ne ovat riippumattomia ja puolueettomia.

Riippumattomuudella on käytännössä käsitetty riippumattomuutta lainsäätäjistä, täytäntöpanovallasta ja riidan osapuolista. Esimerkiksi läheinen organisatorinen yhteys lainkäyttöelimen ja täytäntöpanovallan tai osapuolena olevan viranomaisen välillä saattaa asettaa riippumattomuuden osapuolten ja yleisön silmissä sopimusmääräyksen vastaisella tavalla kyseenalaiseksi. Tuomariniityksen määräaikaisuus ei sinänsä ole kielletty. Maallikkojäsenten tai tiettyjen intressitahojen edustus lainkäyttöelimestä ei myöskään sinänsä riko sopimusmääräystä, jollei intressitahojen yhteisten etujen katsota olevan henkilön etuja vastaan yksittäistapauksessa.

Pääsäännön mukaan sopimusmääräys edellyttää kattamisensa asioissa julkista suullista

käsittelyä ainakin yhdessä oikeusasteessa. Työneuvoston soveltamisalaratkaisut koskevat epäilemättä kansalaisten oikeuksia ja velvollisuuksia. Ratkaisussa voidaan esimerkiksi asianosaisia ja tuomioistuimia sitovasti päättää, onko henkilö tehnyt työtä työsopimussuhteessa vai itsenäisenä yrittäjänä.

Suomi teki sopimusta voimaan saatettaessa nyt käsiteltävänä olevaan määräykseen ainoan varauksensa. Varauma koskee suullisia käsittelyitä yleisissä muutoksenhakutuomioistuimissa, yleisissä hallintotuomioistuimissa sekä eräissä erikoistuomioistuimissa ja tarkastuslautakunnassa. Työneuvoston osalta varaumaa ei ole tehty.

Koska esityksen mukaan työneuvostolle jäisi vain oikeus antaa lausuntoja, eivät sopimusmääräykset olisi ristiriidassa Suomen oikeusjärjestyksen kanssa.

Rooman sopimuksen 177 artiklan mukaan tuomioistuimella, jonka päätöksiin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta, on velvollisuus pyytää ennakkoratkaisua EU-tuomioistuimelta. Oikeuskirjallisuudessa on pohdittu, onko työneuvosto tällainen Rooman sopimuksen 177 artiklassa tarkoitettu tuomioistuin, koska työneuvostolain 13 §:n mukaan työneuvoston päätöksistä ei voi hakea muutosta valiittamalla. Koska esityksen mukaan työneuvosto voisi antaa vain lausuntoja, ei työneuvostolla näyttäisi olevan mahdollisuutta pyytää ennakkoratkaisuja EU-oikeuden tulkinnoista, jotka liittyvät työneuvoston toimivaltaan kuuluvien työlakien soveltamiseen. Työneuvosto voisi sen sijaan tarvittaessa ohjata sen lausuntoa pyytäneen tuomioistuimen hakemaan ennakkoratkaisua.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista

1 §. Säännöksessä todettaisiin työneuvoston yleinen toimivalta käsitellä asianomaisen ministeriön alaisena työaikaa, vuosilomaa, lasten ja nuorten henkilöiden käyttämistä työssä ja muita työntekijäin suojelua koskevien lakien soveltamisessa esiintyviä kysymyksiä. Voimassa olevasta 1 §:stä on ehdotuksessa poistettu viittaus vuoden 1946 asetukseen, joka määrää työneuvoston käsiteltäväksi tulevat lait. Voimassa oleva työneuvoston käsiteltävistä asioista annettu asetus luettelee työntekijäin suojelua koskevat lait, joita koskevia kysymyksiä työneuvosto käsittelee. Kussakin laissa on nykyään lisäksi todettu erikseen työneuvoston toimivalta ratkaista laissa olevia soveltamiskysymyksiä. Kun työneuvoston sitova ratkaisuoikeus ehdotuksessa poistettaisiin, otettaisiin kuhunkin lakiin oma säännös lausunnon pyytämisestä työneuvostolta. Asetuksessa asia on sanottu toiseen kertaan ja se voitaisiin tarpeettomana kumota.

9 §. Ehdotuksen mukaan työneuvoston oikeus ratkaista, onko määrättyä yritystä, laitosta tai työtä pidettävä sellaisena, johon 1 §:ssä tarkoitettua lakia on sovellettava, poistettaisiin. Ehdotuksen 9 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan työneuvoston tehtäväksi jäisi antaa lausuntoja 1 §:ssä tarkoitettujen lakien soveltamisesta tai tulkinnasta. Lausuntoa voisivat pyytää säännöksessä mainitut tuomioistuimien, työsuojelupiirien työsuojelutoimisto, työnantajien tai työntekijöiden keskusjärjestö, valtion työmarkkinapolitiikkaa käsittelevä ministeriö, kirkon sopimusvaltuuskunta, kunnallinen työmarkkinalaitos, Ahvenanmaan maakunnan maakuntahallitus tai Ahvenanmaan maakunnan kunnallinen sopimusvaltuuskunta. Lausunnonpyyntöoikeus on vain silloin, kun työneuvostolain 1 §:ssä tarkoitettussa laissa on niin säädetty.

Työneuvostolta voitaisiin pyytää lausuntoa mistä tahansa 1 §:ssä tarkoitettujen lakien soveltamisesta tai tulkinnasta. Siten myös asiat, joissa työneuvostolla voimassa olevan lain mukaan on ratkaisuoikeus, voisivat

edelleen tulla työneuvoston käsiteltäviksi lausuntoasioina. Poikkeuksena tästä olisi entiseen tapaan yhteistoiminnasta yrityksissä annettu laki, jonka 2 §:n 5 momentin mukaan lausuntoa voitaisiin pyytää vain lain soveltamisalaa koskevasta kysymyksestä. Asiassa annettava lausunto ei sitoisi tuomioistuinta. Lausunto voitaisiin ottaa huomioon tuomioistuimen ratkaisussa kaiken asiassa esitetyn selvityksen ohella. Koska muita merkittäviä muutoksia ei työneuvoston tehtäviin tai kokoonpanoon ehdoteta, olisi työneuvostolla vastaisuudessa sama asiantuntemus ja työmarkkinaosapuolten luottamus puolellaan kuin nykyisinkin.

13 §. Ratkaisuasioissa työneuvostolla on voimassa olevan lain 13 §:n 2 momentin mukaan oikeus ottaa päätös sen lainvoimaisuuden estämättä uudelleen käsiteltäväksi, milloin havaitaan, että ratkaisu on perustunut virheellisiin tietoihin tai milloin olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet. Säännös ehdotetaan kumottavaksi samalla, kun ratkaisuoikeus poistetaan.

1.2. Vuosilomalaki

2 §. Lakiehdotuksessa ehdotetaan muutettavaksi vuosilomalain 2 §:ää, joka käsittelee työneuvoston ratkaisuoikeutta lain soveltamisalaa määrättäessä. Säännöksen nojalla työneuvosto on antanut ratkaisuja siitä, onko henkilö ollut työtä suorittaessaan työsuhteessa työnantajaan vai omaan lukuunsa toimiva itsenäinen yrittäjä. Ehdotuksen mukaan ratkaisuoikeus poistettaisiin. Ehdotetun 2 §:n mukaan työneuvosto antaa lausuntoja lain soveltamisesta ja tulkinnasta siten kuin työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista annetussa laissa on säädetty.

Säännöksen nykyisen 2 momentin mukaan työsuojelutoimiston on tullut saattaa asia työneuvoston ratkaistavaksi, jos asianosainen on sitä vaatinut eikä asiaa ole voinut pitää ilmeisen selvänä. Säännös ehdotetaan tarpeettomana kumottavaksi.

Säännöksen nykyisen 3 momentin mukaan tuomioistuimien on voinut harkintansa mukaan siirtää soveltamiskysymyksen työneuvoston ratkaistavaksi. Lisäksi asia on tullut siirtää työneuvoston ratkaistavaksi asianosaisen

vaatimuksesta, ellei asiaa ole muutoin pidetty ilmeisen selvänä. Säännös ehdotetaan poistettavaksi, koska tuomioistuimen asema lausunnonpyytäjänä ei poikkea muiden lausunnonpyytäjien asemasta. Lausunnon hankkiminen olisi aina pyytäjän harkinnassa.

1.3. Laki yhteistoiminnasta yrityksissä

2 §. *Soveltamisala.* Yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain soveltamisalasäännöksessä rajoitetaan muun muassa lain soveltamisala koskemaan vain yrityksiä, joiden työsuhteessa olevan henkilöstön määrä säännöllisesti on vähintään 30. Lisäksi lakia sovelletaan tuotannollisista ja taloudellisista syistä toimeenpantaviin irtisanomisiin yrityksissä, joiden henkilöstön määrä on säännöllisesti vähintään 20, milloin työnantaja harkitsee vähintään 10 työntekijän irtisanomista. Lakia ei säännöksen mukaan sovelleta valtion tai kunnan virastoissa tai laitoksissa.

Ehdotuksessa esitetään kumottavaksi 2 §:n 6 momentti ja muutettavaksi 2 §:n 5 momentin säännöstä, jotka koskevat työneuvoston ratkaisuoikeutta lain soveltamisalakysymyksissä. Työneuvoston tehtävä ratkaista, onko yritystä tai laitosta pidettävä sellaisena, johon lakia on sovellettava, poistetaisiin. Ehdotuksen mukaan asianomaisen ministeriön, työnantajien tai työntekijöiden keskusjärjestön taikka tuomioistuimen pyynnöstä työneuvosto voisi antaa lausunnon tästä kysymyksestä. Tuomioistuin ehdotetaan lisättäväksi 5 momenttiin lausunnonpyytäjäksi. Tuomioistuimen asemasta lausunnonpyytäjänä viitataan vuosilomalain kohdalla esitettyyn.

1.4. Työturvallisuuslaki

7 §. Voimassa olevan työturvallisuuslain 7 §:n mukaan työneuvosto ratkaisee paitsi lain soveltamisalaan myös lain 4—6 §:n soveltamiseen liittyvät kysymykset. Lakiehdotuksessa työneuvoston ratkaisuoikeus poistettaisiin. Vastaavasti työneuvosto voisi esityksen mukaan antaa lausuntoja mistä tahansa lain soveltamiseen liittyvästä kysymyksestä. Muilta osin perusteluina viitataan vuosilomalain kohdalla esitettyyn.

1.5. Laki nuorista työntekijöistä

14 §. *Työneuvoston lausunto.* Yhdenmu-

kaisuuden vuoksi lainkohtaa ehdotetaan muutettavaksi samansisältöiseksi kuin ehdotuksen mukainen vuosilomalain 2 §. Muilta osin perusteluissa viitataan vuosilomalain kohdalla esitettyyn.

1.6. Laki kotitaloustyöntekijän työsuhteesta

3 §. *Työneuvoston lausunto.* Työneuvoston ratkaisuoikeus ehdotetaan korvattavaksi lausunnonanto-oikeudella. Muilta osin perusteluina viitataan vuosilomalain kohdalla esitettyyn.

1.7. Työaikalaki

3 §. *Työneuvoston lausunto.* Säännöksen 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi samansisältöiseksi kuin ehdotuksen mukainen vuosilomalain 2 §.

Säännöksen 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Perusteluina viitataan vuosilomalain kohdalla esitettyyn.

46 §. *Kumottavat säännökset.* Työaikalain (605/96) 46 §:n mukaan työaikalaki (604/46), kauppaliikkeiden ja toimistojen työaikalaki (400/78), talonmiesten työaikalaki (284/70), maatalouden työaikalaki (407/89) ja leipomotyölaki (302/61), lukuun ottamatta 5 §:ää kumoutuvat 23 päivänä marraskuuta 1996. Työaikalain 45 §:n mukaan ylityön enimmäismääriä koskeva 19 § tulee kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 1997. Kun tarkoituksena on ollut, että voimassa olevat ylityön enimmäismääriä koskevat säännökset olisivat noudatettavina mainittuun päivään asti, ehdotetaan lain 46 §:ään lisättäväksi tätä tarkoittava selvittävä 3 momentti.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

2.1. Asetus työneuvoston käsiteltävistä asioista

Ehdotuksessa on työneuvostolain 1 §:ää muutettu siten, ettei siinä enää viitata asetukseen, jossa luetellaan lait, joiden soveltamiskysymyksiä työneuvosto käsittelee. Jos esitys hyväksytään, tulee mainittu asetus kumottavaksi.

2.2. Asetus työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista

Työneuvoston nykyisenkaltainen kokoonpano on työmarkkinajärjestöjä edustavien jäsenten osalta osoittautunut joissakin tilanteissa hankalaksi. Kummankin työmarkkinaosapuolen yleisjäsenten lisäksi tarvitaan päätösvaltaisuuteen omia alojaan edustavia lisäjäseniä sen mukaan, käsitelläänkö istunnossa teollisuutta, kauppaliikkeitä ja toimistoja tai maataloutta koskevia asioita. Jäykkä säännös on johtanut juttujen lykkäämisiin sen vuoksi, ettei työneuvosto ole yhden lisäjäsenen puuttumisen vuoksi ollut päätösvaltainen.

Tämän vuoksi ehdotetaan työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista annetun asetuksen 1 ja 2 §:ssä olevien työneuvoston kokoonpanoa ja päätösvaltaisuutta koskevien säännösten kumoamista. Työneuvostolain 2, 3 ja 6 §:n mukaisesti työneuvoston kaikki työmarkkinaosapuolia edustavat jäsenet osallistuisivat näin kaikkien juttujen käsittelyyn. Lisäjäsenistä luovuttaisiin kokonaan, jolloin työntekijäpiirejä ja työnantajapiirejä edustaisi kummallakin puolella kolme jäsentä. Tarpeellinen eri työalojen asiantuntemus olisi mahdollista saada varajäsenillä, joita voi-

massa olevan lain mukaan voidaan nimetä kullekin jäsenelle yksi tai useampia. Työneuvoston päätösvaltaisuuden turvaamiseksi kullekin jäsenelle tulisi nimetä kaksi varajäsentä. Työneuvoston työmarkkinaosapuolia edustavia jäseniä ja varajäseniä nimettäessä tulisi edellä esitetyn johdosta erityisesti kiinnittää huomiota järjestöjen välisiin voima-suhteisiin ja siihen, että niiden alojen edustus, joiden työsuojelullinen intressi ja työolot edellyttävät lausunto- ja poikkeuslupa-asioissa erityisasiantuntemusta, turvataan. Jos työneuvostolakia ja siihen liittyviä lakeja koskeva esitys hyväksytään, tulisi asetusta työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista muuttaa.

3. Voimaantulo

Ehdotetut säännökset liittyvät kiinteästi työaikalakiuudistukseen. Uusi työaikalaki tulee voimaan 23 päivänä marraskuuta 1996. Tämän vuoksi ehdotetut säännökset tulisi saattaa voimaan samanaikaisesti kuin työaikalaki.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista 2 päivänä elokuuta 1946 annetun lain (608/46) 13 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 12 päivänä tammikuuta 1979 annetussa laissa (26/79), ja

muutetaan 1 § ja 9 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 § 13 päivänä tammikuuta 1989 annetussa laissa (34/89) ja 9 §:n 1 momentti osittain muutettuna mainitulla 12 päivänä tammikuuta 1979 annetulla lailla ja 8 päivänä tammikuuta 1993 annetulla lailla (20/93), seuraavasti:

1 §

Työaika, vuosilomaa, lasten ja nuorten henkilöiden käyttämistä työhön ja muita työntekijäin suojelua koskevien lakien soveltamisessa esiintyviä kysymyksiä varten on asianomaisen ministeriön alaisena toimiva työneuvosto.

9 §

Työneuvoston tehtävänä on:

1) tuomioistuimen, työsuojelupiirin työsuojelutoimiston, työnantajien tai työntekijöiden

keskusjärjestön, valtion työmarkkinapolitiikkaa käsittelevän ministeriön, kirkon sopimusvaltuuskunnan, kunnallisen työmarkkinalaitoksen, Ahvenanmaan maakunnan maakuntahallituksen taikka Ahvenanmaan maakunnan kunnallisen sopimusvaltuuskunnan pyynnöstä antaa lausuntoja 1 §:ssä tarkoitettujen lakien soveltamisesta ja tulkinnasta siten kuin siitä erikseen säädetään; ja

2) käsitellä ja ratkaista 2 a luvussa tarkoitettujen muutoksenhaut poikkeuslupa-asioissa.

Tämä laki tulee voimaan 23 päivänä marraskuuta 1996.

2.

Laki**vuosilomalain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä maaliskuuta 1973 annetun vuosilomalain (272/73) 2 § seuraavasti:

2 §

Työneuvoston lausunto

Työneuvoston tulee antaa lausuntoja tämän lain soveltamisesta ja tulkinnasta siten kuin

työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista annetussa laissa (608/46) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 23 päivänä marraskuuta 1996.

3.

Laki**yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan yhteistoiminnasta yrityksissä 22 päivänä syyskuuta 1978 annetun lain (725/78) 2 §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on 21 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1195/90), ja

muutetaan 2 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on mainitussa 21 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa, seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

antaa lausunto siitä, onko yritystä tai laitosta pidettävä sellaisena, johon tätä lakia on sovellettava.

Tämä laki tulee voimaan 23 päivänä marraskuuta 1996.

Tuomioistuimen, asianomaisen ministeriön taikka työnantajien tai työntekijöiden keskusjärjestön pyynnöstä työneuvoston tulee

4.

Laki**työturvallisuuslain 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä kesäkuuta 1958 annetun työturvallisuuslain (299/58) 7 §, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 11 päivänä kesäkuuta 1993 annetulla lailla (509/93), seuraavasti:

7 §

työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista annetussa laissa (608/46) säädetään.

Työneuvoston tulee antaa lausuntoja tämän lain soveltamisesta ja tulkinnasta siten kuin

Tämä laki tulee voimaan 23 päivänä marraskuuta 1996.

5.

Laki**nuorista työntekijöistä annetun lain 14 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan nuorista työntekijöistä 19 päivänä marraskuuta 1993 annetun lain (998/93) 14 §, sellaisena kuin se on 14 päivänä kesäkuuta 1996 annetussa laissa (408/96), seuraavasti:

14 §

työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista annetussa laissa (608/46) säädetään.

Työneuvoston lausunto

Työneuvoston tulee antaa lausuntoja tämän lain soveltamisesta ja tulkinnasta siten kuin

Tämä laki tulee voimaan 23 päivänä marraskuuta 1996.

6.

Laki**kotitaloustyöntekijän työsuhteesta annetun lain
3 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kotitaloustyöntekijän työsuhteesta 16 päivänä joulukuuta 1977 annetun lain (951/77) 3 § seuraavasti:

3 §

Työneuvoston lausunto

Työneuvoston tulee antaa lausuntoja tämän
lain soveltamisesta ja tulkinnasta siten kuin

työneuvostosta ja työsuojelun poikkeuslu-
vista annetussa laissa (608/46) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 23 päivänä mar-
raskuuta 1996.

7.

Laki**työaikalain 3 ja 46 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 9 päivänä elokuuta 1996 annetun työaikalain (605/96) 3 §, ja
lisätään 46 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

3 §

Työneuvoston lausunto

Työneuvoston tulee antaa lausuntoja tämän lain soveltamisesta ja tulkinnasta siten kuin työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista annetussa laissa (608/46) säädetään.

46 §

Kumottavat säännökset

ylitöiden enimmäismääriä koskevat säännökset jäävät kuitenkin voimaan vuoden 1996 loppuun.

Tämä laki tulee voimaan 23 päivänä marraskuuta 1996.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen lakien

Helsingissä 4 päivänä lokakuuta 1996

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Työministeri *Liisa Jaakonsaari*

1.

Laki**työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista 2 päivänä elokuuta 1946 annetun lain (608/46) 13 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 12 päivänä tammikuuta 1979 annetussa laissa (26/79), ja

muutetaan 1 § ja 9 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 § 13 päivänä tammikuuta 1989 annetussa laissa (34/89) ja 9 §:n 1 momentti osittain muutettuna mainitulla 12 päivänä tammikuuta 1979 annetulla lailla ja 8 päivänä tammikuuta 1993 annetulla lailla (20/93), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Työaika, vuosilomaa, lasten ja nuorten henkilöiden käyttämistä työhön ja muita työntekijäin suojelua koskevien, *asetuksella määrättävien* lakien soveltamisessa esiintyviä kysymyksiä varten on työministeriön alaisena toimiva työneuvosto.

9 §

Työneuvoston tehtävänä on:

1) ratkaista, onko määrättyä yritystä, laitosta tai työtä taikka työntekijää pidettävä sellaisena, johon 1 §:ssä tarkoitettua lakia on sovellettava;

2) käsitellä ja ratkaista 2 a luvussa tarkoitettujen muutoksenhau poikkeuslupa-asioissa; sekä

3) tuomioistuimen, työsuojeluviranomaisen sekä työnantajain ja työntekijäin keskusjärjestöjen samoin kuin valtiovarainministeriön, kunnallisen työmarkkinalaitoksen ja kirkon sopimusvaltuuskunnan pyynnöstä antaa lausuntoja 1 §:ssä tarkoitettujen lakien soveltamista koskevista kysymyksistä.

Ehdotus

1 §

Työaika, vuosilomaa, lasten ja nuorten henkilöiden käyttämistä työhön ja muita työntekijäin suojelua koskevien lakien soveltamisessa esiintyviä kysymyksiä varten on *asianomaisen ministeriön* alaisena toimiva työneuvosto.

9 §

Työneuvoston tehtävänä on:

1) *tuomioistuimen, työsuojelupiirin työsuojelutoimiston, työnantajien tai työntekijöiden keskusjärjestön, valtion työmarkkinapolitiikkaa käsittelevän ministeriön, kirkon sopimusvaltuuskunnan, kunnallisen työmarkkinalaitoksen, Ahvenanmaan maakunnan maakuntahallituksen taikka Ahvenanmaan maakunnan kunnallisen sopimusvaltuuskunnan pyynnöstä antaa lausuntoja 1 §:ssä tarkoitettujen lakien soveltamisesta ja tulkinnasta siten kuin siitä erikseen säädetään; ja*

2) käsitellä ja ratkaista 2 a luvussa tarkoitettujen muutoksenhau poikkeuslupa-asioissa.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

13 §

Milloin havaitaan, että työneuvoston ratkaisu on perustunut virheellisiin tietoihin, tai milloin olosuhteet päätöksen antamisen jälkeen ovat olennaisesti muuttuneet, voi työneuvosto aikaisemman päätöksen estämättä hakemuksesta ottaa asian uudelleen käsiteltäväkseen ja antaa siinä uuden ratkaisun. Työneuvoston poikkeuslupa-asiaa antamaa päätöstä ei kuitenkaan voi tämän momentin nojalla muuttaa.

(2 mom. kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan 23 päivänä marraskuuta 1996.

2.

Laki**vuosilomalain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä maaliskuuta 1973 annetun vuosilomalain (272/73) 2 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Soveltamiskysymysten ratkaiseminen

Työneuvoston lausunto

Valtion työsuojelupiirin työsuojelutoimiston, virallisen syyttäjän, työnantajain keskusjärjestön taikka työntekijäin keskusjärjestön pyynnöstä on työneuvoston ratkaistava, onko työsuhdetta pidettävä sellaisena, johon tätä lakia on sovellettava.

Milloin asianosainen sitä vaatii, työsuojelutoimiston on saatettava 1 momentissa mainittu kysymys työneuvoston ratkaistavaksi, jollei asiaa muutoin ole pidettävä ilmeisen selvänä.

Jos tuomioistuimessa vireillä olevan asian ratkaisu riippuu 1 momentissa mainitun kysymyksen ratkaisusta, tuomioistuin voi siirtää tämän kysymyksen ratkaisemisen työneuvostolle, milloin katsoo sen tarpeelliseksi tai asianosainen sitä vaatii eikä asiaa ole pidettävä ilmeisen selvänä. Tuomioistuimen päätös asiasta annetaan vasta sen jälkeen, kun työneuvoston ratkaisu on sille toimitettu.

Työneuvoston tulee antaa lausuntoja tämän lain soveltamisesta ja tulkinnasta siten kuin työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista annetussa laissa (608/46) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 23 päivänä marraskuuta 1996.

3.

Laki**yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan yhteistoiminnasta yrityksissä 22 päivänä syyskuuta 1978 annetun lain (725/78) 2 §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on 21 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1195/90), ja

muutetaan 2 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on mainitussa 21 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Soveltamisala

Työministeriön, *virallisen syyttäjän* taikka työnantajain, työntekijöiden *tai toimihenkilöiden* keskusjärjestöjen pyynnöstä on työneuvoston ratkaistava, onko yritystä tai laitosta pidettävä sellaisena, johon tätä lakia on sovellettava.

Jos tuomioistuimessa vireillä olevan asian ratkaisu riippuu 4 momentissa tarkoitetusta kysymyksestä, voi tuomioistuin siirtää tämän kysymyksen ratkaisemisen työneuvostolle, milloin tuomioistuin katsoo sen tarpeelliseksi tai asianosainen sitä vaatii. *Tuomioistuin voi tällöin päättää asian vasta sen jälkeen, kun työneuvoston ratkaisu on sille toimitettu.*

Tuomioistuimen, asianomaisen ministeriön taikka työnantajien tai työntekijöiden keskusjärjestön pyynnöstä työneuvoston tulee antaa lausunto siitä, onko yritystä tai laitosta pidettävä sellaisena, johon tätä lakia on sovellettava.

Tämä laki tulee voimaan 23 päivänä marraskuuta 1996.

4.

Laki**työturvallisuuslain 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä kesäkuuta 1958 annetun työturvallisuuslain (299/58) 7 §, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 11 päivänä kesäkuuta 1993 annetulla lailla (509/93), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

7 §

Virallisen syyttäjän tai asianomaisen työsuojeluviranomaisen taikka työnantajien tai työntekijöiden keskusjärjestön pyynnöstä on työneuvoston ratkaistava, onko työtä pidettävä sellaisena, johon tätä lakia on sovellettava, niin myös kysymykset siitä, onko lain 4, 5 ja 6 §:ää sovellettava.

Työsuojeluviranomaisen on, milloin asianosainen sitä vaatii, saatettava 1 momentissa mainittu kysymys työneuvoston ratkaistavaksi, jollei asiaa muuten ole pidettävä ilmeisen selvänä.

Jos tuomioistuimessa vireillä olevan asian ratkaisu riippuu 1 momentissa mainitusta kysymyksestä, siirtäköön tuomioistuin tämän kysymyksen ratkaisemisen työneuvostolle, milloin katsoo sen tarpeelliseksi tai asianosainen sitä vaatii; ja päättäköön tuomioistuin asian vasta sen jälkeen, kun työneuvoston ratkaisu on sille toimitettu.

Ehdotus

7 §

Työneuvoston tulee antaa lausuntoja tämän lain soveltamisesta ja tulkinnasta siten kuin työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista annetussa laissa (608/46) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 23 päivänä marraskuuta 1996.

5.

Laki**nuorista työntekijöistä annetun lain 14 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan nuorista työntekijöistä 19 päivänä marraskuuta 1993 annetun lain (998/93) 14 §, sellaisena kuin se on 14 päivänä kesäkuuta 1996 annetussa laissa (408/96), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

Soveltamisalakysymysten ratkaiseminen

Tuomioistuimen, työsuojelupiirin työsuojelutoimiston, työnantajien tai työntekijöiden keskusjärjestön taikka valtiovarainministeriön pyynnöstä työneuvosto antaa lausunnon tämän lain soveltamisesta tai tulkinnasta.

Tuomioistuin voi pyytää työneuvoston lausunnon omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta.

14 §

Työneuvoston lausunto

Työneuvoston tulee antaa lausuntoja tämän lain soveltamisesta ja tulkinnasta siten kuin työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista annetussa laissa (608/46) säädetään.

—————
Tämä laki tulee voimaan 23 päivänä marraskuuta 1996.
 —————

6.

Laki**kotitaloustyöntekijän työsuhteesta annetun lain
3 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kotitaloustyöntekijän työsuhteesta 16 päivänä joulukuuta 1977 annetun lain
(951/77) 3 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Soveltamiskysymysten ratkaiseminen

Työneuvoston lausunto

Työsuojeluviranomaisen, virallisen syyttäjän, työnantajain keskusjärjestön tai työntekijöiden keskusjärjestön pyynnöstä on työneuvoston ratkaistava, onko työtä tai työntekijää pidettävä sellaisena, johon tätä lakia on sovellettava.

Työneuvoston tulee antaa lausuntoja tämän lain soveltamisesta ja tulkinnasta siten kuin työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista annetussa laissa (608/46) säädetään.

Milloin asianomainen sitä vaatii, työsuojeluviranomaisen on saatettava 1 momentissa mainittu kysymys työneuvoston ratkaistavaksi, jollei asiaa muutoin ole pidettävä ilmeisen selvänä.

Milloin tuomioistuimessa vireillä olevan asian ratkaisu riippuu 1 momentissa tarkoitettujen kysymysten ratkaisusta, tuomioistuin voi siirtää tämän kysymyksen ratkaisemisen työneuvostolle, jos tuomioistuin katsoo sen tarpeelliseksi tai jos asianosainen sitä vaatii eikä asiaa muutoin ole pidettävä ilmeisen selvänä. Tuomioistuimen päätös asiassa annetaan vasta sen jälkeen, kun työneuvoston ratkaisu on toimitettu tuomioistuimelle.

Tämä laki tulee voimaan 23 päivänä marraskuuta 1996.

7.

Laki**työaikalain 3 ja 46 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 9 päivänä elokuuta 1996 annetun työaikalain (605/96) 3 §, ja
lisätään 46 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

3 §

*Työneuvoston lausunto**Työneuvoston lausunto*

Tuomioistuimen, työsuojelupiirin työsuojelutoimiston, työnantajien tai työntekijöiden keskusjärjestön, valtiovarainministeriön, kirkon sopimusvaltuuskunnan, kunnallisen työmarkkinalaitoksen, Ahvenanmaan maakunnan maakuntahallituksen taikka Ahvenanmaan maakunnan kunnallisen sopimusvaltuuskunnan pyynnöstä työneuvosto antaa lausunnon tämän lain soveltamisesta tai tulkinnasta.

Tuomioistuin voi pyytää työneuvoston lausunnon omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta.

Työneuvoston tulee antaa lausuntoja tämän lain soveltamisesta ja tulkinnasta siten kuin työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista annetussa laissa (608/46) säädetään.

46 §

Kumottavat säännökset

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen lakien ylitöiden enimmäismääriä koskevat säännökset jäävät kuitenkin voimaan vuoden 1996 loppuun.

Tämä laki tulee voimaan 23 päivänä marraskuuta 1996.

